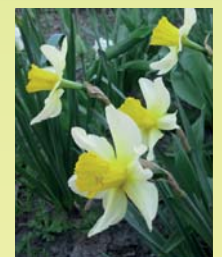

**ДЕНДРОПАРКУ “ПЕРЕМОГА”
доктора А.І. Потопальського
35 років**

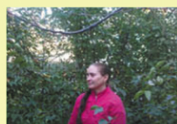

ДРУЗИ, АКТИВІСТИ ДОПОМОГИ ДЕНДРОПАРКУ «ПЕРЕМОГА» доктора А.І.Потопальського

Берегиня дендропарку М.І.Потопальська, земляки-куратори дендропарку С. та П. Петровичи, ентузіасти М. Трокоз, В. Лукашенко, В. Фещенко, М. Ходаківський, Я. Бегеровий, З. Ружин, Н. Струпинська, О. Сарнавський, Є. Колодійчук, В. Артеменко, И. Степенець, родини Дідківських, Литовченків, Рубан, Василенко, Додатко, Матусевич, Ройко, Горянів, співробітники ІМБІГ: Ю.Потопальська, Л.Заїка, Л.Юркевич, Б.Задорожній, І. Воробйова, О. Болсунова, В. Кацан, Т. Волощук, І. Погурський, М. Антоненко, О. Підпала, В. Криворучко, учні Ходаківської школи разом з багаторічним директором О. Л. Потопальською, а пізніше її наступницею О. Є. Митюк, студенти та викладачі Межрегіонального вищого професійного училища зв'язку.

Дендропарк «Перемога» доктора А.І. Потопальського у с. Ходаки Коростенського р-ну Житомирської обл.

Засновник дендропарку А.І. Потопальський біля квітучої катальпи, посаженої понад 30 років тому у липово-катальповій алеї, липень 2013

Охоронний гранітний пам'ятний знак у с. Ходаки на честь заснування дендропарку. Встановлений колишнім головою місцевого колгоспу «Світанок», а пізніше Головою Коростенської райдержадміністрації М.М. Трокозом

Анатолій Потопальський – видатний український вчений, кандидат медичних наук, доцент, професор Європейської академії проблем людини, Заслужений винахідник України, автор унікальних протиракових і противірусних препаратів, біотехнологій та нових сортів перспективних рослин.

Народився 1938 р. на Вінниччині. Закінчив Житомирське медучилище та Івано-Франківський медінститут. У 1963-1977 рр. працював у Івано-Франківському і Львівському медінститутах. Із 1977 р. працює в Інституті молекулярної біології і генетики НАН України. Нині – зав. лабораторією цього інституту. Водночас очолює заснований ним Інститут оздоровлення і відродження народів України та благодійний фонд «Небодарний цілитель». Автор понад 300 наукових праць, 11 монографій, понад 80 авторських свідоцтв і патентів.

Інформацію про здобутки А.І. Потопальського було надруковано у збірниках «Краці лікарі Києва» (2010р.), «Винахідники України (2010р.)», «Екологія та природні багатства України» (2010р.), «Науково-освітній потенціал України» (2011р.) «Національні лідери України» (2011р.), «Енциклопедія аграрної освіти України» (2011р.), «Ювіляри України»(2013р.). Знаний він і за кордоном, у 1996 р. його обрано Людиною року у США і його біографія опублікована там як життєпис одного з 500 визнаних лідерів усіх часів і народів. В 2013 р. його біографія була представлена в Швейцарському виданні «Хто є Хто в Україні». У 2006 році рішенням міської ради йому присвоєно звання «Почесний громадянин міста Коростеня». У 2004р. – номінант Нобелівської премії.

Ходаки – древнє село, центр сільської ради, розташоване за 12 кілометрів на схід від районного центру, за 14 кілометрів від залізничної станції Коростеня й за 5 кілометрів від автошляху Київ- Ковель-Варшава. Дворів – 218. Населення-331 чоловік. Сільраді підпорядковані с.Горбачі та с.Субине.

На околицях Ходаків виявлено давньоруське поселення та курганний могильник.

Село колишньої Волинської губернії, Овруцького уезду, Іскоростенської волості має свою багатовікову історію. За часів Радянської влади, коли в селі більшовики розбирали древню церкву, натрапили на письмовий документ. Слов'янською в'яззю в ньому значилось, що церква споруджена «в лето 1320 года». Вона 600 років вірою і правдою служила людям і милувала б людські очі і душі ще й нині, якби більшовицькі виродки не зруйнували її в 20-ті роки ХХ століття.

В обласному історичному архіві збереглися інші документи, які дають підставу не сумніватись, що населений пункт з назвою «Ходаки» на берегах річки Моства з'явився десь за часів Київської Русі. Звідки пішла ця назва – не відомо, але з розповідей людей похилого віку стає відомим, що назва села пішла від прізвища Ходак, який був засновником села Ходаки. Перша писемна згадка про село датується 1570 роком.

В Ходаках, малій Батьківщині по батьку древнього шляхетського роду Потопальських та дворянського роду по материнській лінії Ходаківських, пройшло дитинство натхненника і засновника дендропарку А.І. Потопальського.

З метою забезпечення наукових розробок автора і створення бази для відпочинку у Поліському регіоні Житомирщини при сприянні Інституту молекулярної біології і генетики (ІМБіГ) НАН України, місцевого колгоспу «Світанок» і Ходаківської сільради у 1979 році на 40 га неугідь закладено унікальний дендропарк. На протязі кількох років до складу наукового колективу автора були зараховані місцеві жителі і товариші його дитинства Василь Ходаківський, Надія Струпинська, О.С. Сарнавський, які забезпечували посадки і догляд за рослинами. Постійно допомагала в догляді за дендропарком родина співавторів його засновника з селекційної роботи і нових сортів рослин нині покійні М.П. і М.С. Литовченків, син яких Валерій тривалий час працював тут штатним садівником за рахунок благодійного фонду А.І. Потопальського «Небодарний цілитель». В парку зараз налічується понад 350 видів місцевих рослин і унікальних рослин з усіх континентів Планети.

Велику допомогу у створенні унікальної колекції рослин надали співробітники ботанічного саду ім. академіка Фоміна під керівництвом доктора біологічних наук Г.К. Смика, а також ботанічного саду Національної Академії наук України під керівництвом кандидата біологічних наук І.Р. Кисілевського. На жаль, вони вже покійні, а поповнення різноманіття дендропарку підтримують лише окремі ентузіасти: родини В. і А. Лукашенків, М. і Л. Дідківських, Т. та Н. Рубан, Г.К. Василенко, Р.В. Додатко, Л.М. Горяна, О.В. Підпала, учні Ходаківської школи разом з багаторічним директором О.Л. Потопальською, а пізніше її наступницею О.Є. Митюк.

Допомогу в архітектурному оформленні дендропарку обіцяла надати колишня киянка, а нині громадянка США п. Ольга Лесько.

Велике значення мають представлені тут унікальні нові сорти і форми лікарських, сільськогосподарських, технічних і медоносних рослин, одержаних засновником дендропарку за розробленою ним новою молекулярно-генетичною технологією прискореної молекулярно-генетичної селекції: гібрид кизилу і барбарису – кизирис, аличі і абрикосу – аликос, акліматизовані такі древні рослини, як найстарше у світі рідкісне дерево секвоя, рослини патріархи гінкго трилопатева, магнолія, оцтове дерево (сумах). Милують око чудові духмяні і цілющі катальпи, оксамит амурський, тис ягідний, буки, модрина, ялини, кущі-красені: барбарис, курильський чай, рододендрон понтійський, жарнівець мітлистий, ірга, колекція бузків і калини, шипшини, колекція південних рослин, лавр благородний, форзиція, жасміни, бузина, магонія падуболиста, астільбія, мигдаль дикий, сніжно-ягідник, спірея, жимолость, півонія деревовидна, рокитник, вишня войлочна, вейгела, ліщини, лабазники, бересклет, айва кущова, ялівець козацький, тис кущовий, кизил, кизильник, буяхи, гортензія, самшит ...

*Осіння краса Дендропарку «Перемога»
На передньому плані авторський гібрид кизилу і барбарису - кизирис*

Територію дендропарку прикрашає велика природна водойма «Варварине болото» з різноманітною рослинністю та три освячені штучні водойми, які зливаються з різнобарвним ландшафтом і приваблюють усіх небайдужих до цього Поліського дива.

Кожен, хто відвідав дендропарк весняно-осінньої пори, називають його дивом постійного цвітіння. Як тільки з'являються перші проталини, з-під снігу виглядають проліски, пізніше білі, сині і жовті крокуси. Ранньої весни жовто-гарячі квіти підбілу (мати й мачуха) змагаються за першість з вітряницею дібровою (анемоною), що цвіте білим і жовтим кольором, духмяними нарцисами. Зацвітають перші кущі: жовтаві форзиція і жарнівець мітлистий, рокитник, біліють кущі сніжноягідника і спреї, розквітають різнобарвна астімбія і гортензія. Ніби чарівна веселка розквітає колекція тюльпанів, які подарувала дендропарку керівник екологічної ліги України Тетяна Тимочко. А під кінець травня і до липня справжнє диво-цвітне царство квітучих плодових і декоративних дерев, кущів і трав'янистих рослин. Заспокійливо звучить вічна мелодія бджіл і джмелів. Завершують це квітуче дійство пізньої осені різнобарвні морозники (покровники), Сільвія, сіда, топінамбур, головатень, дивосил, ехінацея.

Біля столітньої хати нині покійного колишнього співробітника Інституту молекулярної біології і генетики НАН України Василя Ходаківського про відгомін війни нагадує впорядкована ним могила Невідомого солдата, що загинув у 1941 р.

Майже сторічна хатина, де зараз мешкає берегиня дендропарку Марія Іванівна Потопальська, завдяки клопотанню Коростенського відділення Житомирського земляцтва у Києві буде захищатися статусом «Музею родини Потопальських». Її будівничі дідусь Данило Якович Потопальський і батько Іван Данилович, колишній голова Ходаківської сільради в доколективізаційний період, а пізніше офіцер-зв'язківець – один з героїчних учасників оборони Києва у 1941 р. Його подвиг висвітлено в спогадах однополчан і публікаціях у періодичній пресі. За ініціативою колишнього директора Національного музею народної архітектури та побуту України М.С. Ходаківського і громадських організацій ініціюється створення біля дендропарку музею історії Поліського краю під відкритим небом.

Берегиня дендропарку
М.І. Потопальська біля
батьківської хатини.

При дендропарку також створюється на громадських засадах Академія українського відродження з оздоровчо-освітнім центром духовного і фізичного оздоровлення. Планується створення скиту жіночого монастиря.

На жаль, впродовж десятиліть органи обласної влади ігнорують можливість необхідної допомоги цьому чарівному куточку природи Українського Полісся на території

Древлянського краю лише за 12 км від його столиці м. Коростеня. Ще 9 грудня 2009 р. до 30-літнього ювілею дендропарку на 32 сесії Коростенської районної ради народних депутатів було одногосно прийняте рішення про визнання статусу дендропарку «Перемога» як заповідника місцевого значення і відповідне клопотання направити до розгляду Житомирської обласної ради. Але на жаль, на тому все і закінчилось. У 2013 році райдержадміністрація знову зверталася до Житомирських керівників та ніякої допомоги нема. Посильну допомогу дендропарку надають Коростенське відділення Житомирського земляцтва у Києві. Його очолює директор Міжрегіонального вищого професійного училища зв'язку, Заслужений працівник освіти України, віце-президент Асоціації працівників професійно-технічної освіти України, заступник голови Громадської Ради освітян і науковців України Василь Сергійович Петрович. Значну допомогу своєму чоловікові надає заступник директора Київського вищого професійного училища технологій та дизайну одягу Світлана Петрович, а також кияни – земляк, заслужений працівник культури, багаторічний директор Національного музею народної архітектури і побуту України, доцент М.С. Ходаківський, заслужений працівник культури, голова фонду жінок-мироносиць, поетеса Зоя Ружин, а також місцеві ентузіасти-патріоти рідного краю берегиня дендропарку Марія Потопальська із своїм племінником Юрком, Людмила та Микола Дідківські, їх донька, зять та онуки. Постійно допомагають М.М. Трокоз, В.В. Лукашенко, В.П. Фещенко, М.Г. Самчук, С.М. Ніколаєнко та В.В. Москаленко.

Сім'я ентузіастів Світлани і Василя Петровичів разом з А.І. Потопальським у теплиці інституту молекулярної біології і генетики НАН України – науковій базі дослідів на рослинах

Дендропарк впродовж останніх років викликає зацікавленість у місцевих і столичних журналістів.

Наводимо захоплюючу розповідь відомого журналіста і письменника Є.С. Колодійчука «Ходаківський дендропарк або перлина в незавершеній оправі» з книги «Де і як лікують рак» (-К: «ДІЯ» -2010), в журналі «Педагогіка толерантності» та на сайті <http://www.potopalsky.kiev.ua/ua/dendropark.html>, де коротко подані дані про насадження, рослинність і алеї. До речі, 15-20-річні липи для алеї, взяті з території зруйнованого, а тепер відновленого віруючими Свято-Пантелеймонівського монастиря в урочищі Феофанія у м. Києві, викапали і доставили в майбутній дендропарк тодішні співробітники відділу А. Потопальського Михайло Зубко та Юрій Пацковський, які в період загального безгрошів'я в Україні на запрошення іноземних фірм емігрували за кордон (відповідно до Великобританії та до США).

Ходаківський дендропарк або перлина в незавершеній оправі

Ходаківський дендропарк... Чули про такий? Мабуть, що ні. Принаймні більшість із наших читачів. Ну, то про місто Коростень чули, звичайно. Багато хто там навіть побував, хоча б проїздом. Бо то – крупна залізнична станція.

Так от, недалеко від того чималенького і досить відомого райцентру, приблизно так кілометрів за п'ятнадцять, лежить мальовниче, середніх розмірів село з такою цікавою, типово українською назвою – Ходаки. А в цьому селі з недавніх пір – оце чверть століття йому виповнилося – існує унікальний на всю Україну, хоча й невеличкий порівняно, до сорока гектарів площею, дендропарк. В чому його унікальність – про це далі, поки що тримаємо інтригу...

Так трапилося, що кілька тижнів до того довелося побувати в знаменитому, давньому і широко відомому Тростяниці, створеному великим тодішнім землевласником Іваном Скоропадським, котрий походив з гетьманської родини і мав понад 5000 десятин землі, мав прибутки від вирощування тютюну, винокуріння, виробництва цукру, тобто був, за нашими нинішніми мірками, одним з найбільших олігархів, тож не бракувало в нього коштів для створення такого рукотворного дива природи.

Принагідно хочеться зазначити, що наші нинішні магнати, чи то пак олігархи-мільйонери та мільярдери за своїм рівнем культури, освіти і моралі до створення дендропарків не доросли: щось не чув, аби хтось із них захотів таким чином увіковічнити своє ім'я і залишити по собі добру, вдячну пам'ять земляків та нащадків. Не знаю, чи хто з них задумується над тим, а що залишиться після них на цій землі, які сліди, яка пам'ять...

Чесно кажучи, Тростянець мені мало чим запам'ятався. Можливо, через сльотаву осінню погоду. Хоч, звичайно, таку пам'ятку хоч раз у житті має відвідати кожна освічена і культурна людина. Качанівку, Тростянець, Сокиринці, Софію уманську треба бачити, треба знати так само як кожному треба знати твори Кобзаря, Лесі Українки чи Коцюбинського, милуватися хоч зрідка шедеврами-картинами Катерини Білокур та Марії Приймаченко, слухати музику Лисенка, бачити скульптури Архипенка, Кавалерідзе, фільми Довженка, Гьєнка, Параджанова. Це – підвалини нашої культури, без яких людина буде, як без знання літер, абетки – просто неосвіченою, примітивною.

Але повернемося до Ходаківського скромного і маловідомого поки що дендропарку. Автор цього заповідника – не олігарх, не магнат, не банкір чи високий чиновник, який би міг використати, як нині кажемо, адмінресурс, тобто кошти, техніку, підлеглих на досить вдячну в даному разі справу. Ініціатор створення цієї природної перлини житомирського Полісся – Анатолій Іванович Потопальський. Він виріс у цьому селі. Нині – відомий український вчений, кандидат медичних наук, один з провідних науковців Інституту молекулярної біології і генетики Національної академії наук України. Директор на громадських засадах Інституту оздоровлення та відродження народів України, що його, до речі, сам і створив. Звичайно, він – не Скоропадський. І не бізнесмен. Не має ні машини, ні дачі. Зате має у своєму творчому доробку унікальні розробки. Наприклад, протипухлинний, протираковий препарат амітозин (це – “старший брат” більш відомого та “розкрученого” за кордоном і в нас препарату україн, запущеного у виробництво в Австрії колишнім колегою і учнем Потопальського). До речі, Анатолій Потопальський був одним із номінантів цьогорічної Нобелівської премії в галузі хімії. Але, як свідчить преса, це подання (чи точніш, експертний висновок) двічі губилося...

Про інші його розробки – універсальний противірусний, протипухлинний препарат ізатизон, про генетично модифіковані, просто фантастичні за своїми властивостями рослини сільськогосподарського та лікарського призначення – доводилося писати не раз і мені, про це, особливо останнім часом чимало пише наша преса, знімаються іноді фільми, виходять телепередачі.

А ще має Анатолій Іванович природжену любов до рослин. Адже всі розроблені ним медичні препарати – природного рослинного походження. Мабуть, тому так любить він

свою інститутську теплицю, де вирощує виведені ним разом з колегами нові види рослин, де проводить досліді, експерименти, просто милується цими дивовижними витворами Природи та розуму і рук людських.

Але дендропарк – це вам не теплиця. Майже сорок гектарів землі виділила Ходаківська сільська рада рішенням своєї сесії на створення дендропарку “Перемога”. Привозив сюди Анатолій Іванович виведені ним гібридні рослини. І лікарські. І сільськогосподарського призначення. Привозив рідкісні породи дерев, роздобуті в ботанічних садах. Разом із земляками висаджували березові, дубові, липові, горобинові алеї. Є тут і верба, що виросла із гілочки, привезеної з далекого Казахстану, з тих країв, де перебував на засланні наш великий Кобзар. З допомогою меліораторів, що в ті часи тут активно чухрали природу, вдалося викопати кілька ставків, і зараз не віриться, що ці сріблясті плеса – то штучні водойми, бо так природно й органічно вписуються вони в золотисто-зелені шати осіннього парку.

Є тут платани, туї, самшит, оксамит амурський, лавр благородний, різні сорти горіхів, чарують око білі явори, різноцвітні акації – жовта, біла, рожева. Росте ялівець, кизил, лавровишня, бук, обліпиха, вже не кажучи про горобину чи калину.

Звичайно, одній людині така праця була не під силу – навіть при всьому ентузіазмі та патріотизмі Анатолія Івановича. І словом, і ділом підтримав добре починання вченого-земляка тодішній голова Коростенської райдержадміністрації Микола Миколайович Трокоз, сам агроном за фахом, котрий довгий час працював раніш у цьому селі керівником колективного сільгоспідприємства. Ясна річ, що він як районний керівник мав безліч інших невідкладних справ. І чесно кажучи, за дендропарк цей, як і взагалі за природу, екологію у нас, на превеликий жаль, з керівників не дуже питають. Тож цей об’єкт для когось іншого – був би зайвий головний біль.

Та є в чоловіка душа, є почуття відповідальності за долю рідної землі, є внутрішня, духовна потреба залишити нащадкам збережену та примножену поліську красу, неповторну українську природу, виплекану та огранену невтомними руками, талантом і розумом своїх земляків, душевних і добрих наших сучасників.

Докладає своїх невтомних рук та знань і колишня співробітниця столичного інституту генетики, а нині жителька-пенсіонерка цього села Надія Миколаївна Струпинська.

Чесно кажучи, до приїзду сюди якось не вірилось, що одному чи й двом людям можна в наш час створити таке диво. Без вказівки згори. Без виділених на те коштів. Без потужних спонсорів. Та й навіть як і створена та природна дивина чверть століття тому – чи не висмикали ці релікти земляки, не спалили на дрова, не пустили на будівельний матеріал у наш час, коли іноді у людей нема за душею нічого святого?

* * *

Біля самого парку, як гриб придорожний, притулилася ветха хатина. Майже столітні трухляві дерев’яні стіни з поточених шашелем дощок. Такі, що, здається, будь-якої хвилини можуть стиснутись гармошкою та й накрити блазеньким дахом господиню цього нехитрого обійстя.

А живе в тій хатині на курячих ніжках берегиня цього заповідника, старша сестра фундатора парку Марія Іванівна Потопальська. Працювала все життя вчителькою в іншому селі, а як вийшла на пенсію – переїхала сюди, у батьківську хату, щоб доглядати парк. Штатних працівників ця перлина не має, тож Марія Іванівна тут – і директор, і сторож, і науковий працівник, і екскурсовод, хоч уже й вік досить поважний, і своє домашнє господарство треба вести й доглядати – город, і кури, і кози...

– Чим ви тут палите, як узимку в такій хатині живете? – запитую. – Газу ж, мабуть, нема?

– Та дровами, – показує на акуратно складені невеличкі штабелі полін. Не запитав, щоправда, чи то брат допоміг паливо те завезти, чи місцеве керівництво, може, підсобило, чи сама пристаралася.

Не по літах жвава, енергійна, рухлива – може й справді як мені казали, тут незвичайна енергетика.

– Тут би, біля парку, церкву муровану побудувати, – чув такі думки по дорозі до цієї місцини, як проїздили селом повз невеличку дерев’яну церковцю, побудовану із звичайної хати. Так, думаю собі, є в цьому рація, парк би отримав тоді архітектурний, естетичний, та й духовний стрижень.

Разом з Марією Іванівною та Миколою Миколайовичем ходимо принишклими осінніми алеями, ступаємо стежкою між пожухлими травами, спускаючись до мальовничих ставків, де біля води облюбували собі місце для житла бобри, а береги вкриті схожими на очерет, тільки пухнастішими шовковистими зарослями канарника. Тут же задумливо схилилась аж до води непоказна восени, молода ще, кущиста магнолія.

– Як же вона весною гарно цвіте...

“А як би гарно було, – міркую собі, – аби цей дендропарк став школою просто неба для місцевих учнів. Щоб з’явилася тут, наприклад, алея випускників. А ще – алея новонароджених, висаджена їхніми щасливими батьками. Алея Кохання, створена руками тих молодят, котрі створюють сім’ї...”

Є тут коркове дерево, манчжурський горіх, дуб кленолистий, явір білолистий, яблуня Недзвецького, – невеличкі, як плоди шипшини, проте рясні яблучка яскравіють на майже безлистому гіллі. Далі – кущі барбарису, онде травяниста рослина-кущ – горець забайкальський. Ростуть тут жарнівець мітлистий, що цвіте повесні жовтогарячим буйним цвітом, форзиція, бересклет, ірга... Тільки однієї верби тут більше двадцяти різновидностей.

Та унікальність цього оазису флори в тому, що тут, як в жодному іншому парку України, багато лікарських рослин – і природного походження, і гібридні різновиди, створені в науковому інституті, де працює Анатолій Потопальський. Ехінацея, головатень, парило, синюха блакитна, сільфія, топінамбур, дивосил велетенський, нагідки, китайський лимонник – ростуть тут лікарські, декоративні рослини, медоноси. Багато нових сортів рослин проходили тут випробування, отримали, як мовиться, путівку в життя, багато з них пішли потім на ширші площі, в господарства, хоч до слова сказати, ні той же кавбуз, ні жито чорне чи просо поліське або солестійкі томати, виведені вченим, не зацікавили всерйоз державу, та, сказати б, у серійне виробництво досі не запроваджені.

Звичайно, до цієї природної перлини ще ой як слід докласти рук, аби відшліфувати її до блиску, щоб став той оазис окрасою не тільки Житомирщини, а щоб сюди їхали туристи з усієї України, та й з подальших країв та земель. Парк нині майже без догляду, потрохи дичавіє, йому потрібно хоч кілька штатних працівників, йому потрібен статус пам’ятки природи хоча б обласного значення.

Поїдьте весною чи влітку в ті житомирські мальовничі краї. Подивіться на той молодий парк, що не став ще повністю, сказати б, на ноги. Він не такий доглянутий, як відомі та заслужені дендропарки, не такий “причесаний”. Він потребує поки що навіть звичайної, елементарної огорожі, яку обіцяють місцеві власті найближчим часом зробити. Але – є в ньому своя принада, свій шарм. Якась є в ньому первозданність, якась нештучність, повне злиття з місцевістю, з цією мальовничою, непоказною поліською природою, з цією нашою рідною землею, такою досі багатою на сподвижників, ентузіастів і просто на добрих людей. Їхня щирість, сердечність ще довго згадуватиметься та грітиме в ці тривожні часи нашої духовної байдужості і холоднечі.

Наводимо також текст статті Світлани Бароніної в газеті «Вечірній Коростень» з нагоди 30-річчя дендропарку «Люди, мене не забудьте» (№ 42, 20 жовтня 2009 р.)

Дощ. У старій дерев’яній хаті топиться піч. Біля неї клопочеться сива жінка з ясними синіми очима. Незабаром буде вечерея.

А за вікном після довгої засухи спрагло п’є цілющу вологу кожне дерево, кожен кущ, поволі облітає з гілок позолота і багрянцем встеляє землю.

– Тридцять років минає у жовтні Ходаківському дендропарку, – думає його доглядачка, уповноважена від Інституту оздоровлення і відродження народів України на громадських засадах **Марія ПОТОПАЛЬСЬКА**, рідна сестра Анатолія Потопальського, вченого зі світовим ім'ям.

Зустріч однодумців в
Дендропарку в 2004 р.
Зліва-направо:
голова Коростенської
райдержадміністрації
М.М. Трокоз, який встановив
пам'ятний знак дендропарку,
директор Ходаківської школи
О.Л. Потопальська, письменник
Є.С. Колодійчук, берегиня
дендропарку
М.І. Потопальська та її
помічник Ю.В. Ходаківський

Ще будучи студентом, Анатолій звозив рідкісні і лікувальні рослини, і на угіддях в 38 гектарів разом зі своїми добровільними помічниками їх садив.

З часом тут вирости саджанці, зацвіли цілющі трави і квіти. Зашуміли дуби – пірамідальний і кленолистий. Зачарували білі явори, біла, жовта, рожева акації. Схилилися над трьома ставками кучеряві верби. Забагрянів осінню барбарис, кизил. Засяяли різнобарв'ям лікарські рослини, вирощені на дослідних ділянках із селекції А. Потопальського.

У вересні досягають кавбузи з урожайністю до 1000 центнерів з гектара (гібрид кавуна і гарбуза). Полум'яніють на грядці помідори нового сорту «Український солестійкий».

Не байдужі до краси природи бували тут люди. Організовували суботники з очистки території нинішній голова Коростенської РДА С. Костюченко, колишній - М. Трокоз. Приїжджав з Києва очільник Коростенського відділення «Земляцтва житомир'ян» В. Петрович, який зробив чимало в упорядкуванні дендропарку.

Не забувають про «ходаківське диво» і колишні його доглядачі з Грозиного - В. Лукашенко з дружиною, які нещодавно впорядкували клумбу біля пам'ятного знака при в'їзді в парк. Добрими людьми була огорожена частина дендропарку з власної ініціативи. Приватний підприємець з Грозиного В. Феценко надав матеріали для огорожі. Т. Закусило з Каленського почистив матеріал. В. Лукашенко не тільки причепуриє оазис, а й на садибі Марії Потопальської з'явилась нова лава і столик.

З нагоди ювілейної дати Марія Іванівна чекає багатьох гостей. Сподівається, що з'являться нові дубові і калинові алеї, що парк буде облагороджено і врешті йому нададуть статус пам'ятки природи місцевого значення...

Іде дощ. Сіється і сіється крізь велетенське сито. П'є спрагло вологу Ходаківський дендропарк і тихо шепоче мокрим вітамі: **«Люди! Мене не забудьте! Бо я у вас є.»**

P.S. Нещодавно на території дендропарку, що в Ходаках, було гамірно. То приїздив разом зі своїми студентами директор Київського Вищого міжрегіонального професійного училища зв'язку В. Петрович. Вони на дослідних ділянках посіяли квіти і розчистили значну площу парку. За це їм красно подякувала берегиня поліського дива Марія Потопальська і пригостила усіх смачною кавбузовою кашею.

Берегиня дендропарку
М.І. Потопальська серед
квітучої ділянки цілющої
ехінацеї нового сорту братової
селекції «Поліська красуня»,
липень 2013

Зараз Коростенським відділенням Житомирського земляцтва у Києві разом з ентузіастами, однодумцями і всіма небайдужими здійснюється організаційна робота по облаштуванню і узаконенню юридичного статусу дендропарку з перетворенням його в центр духовного і фізичного оздоровлення і відпочинку.

Вирощуються і розмножуються цілющі рослини, дерева, чудові ліани і кущі, створюється оздоровча пасіка з усіма напрямками перспективної апітерапії.

В мальовничих куточках відпочинку у дендропарку:
сестра його засновника Людмила з онуками

Свідченням невмирущості ентузіазму жителів цього квітучого дива Древланського краю було урочисте святкування його 35-річного ювілею 18 жовтня 2014 року. На святкування ювілею завітали почесні гості: архієпископ Овруцький і Коростенський Віссаріон, міський голова Коростеня Володимир Москаленко, голова Коростенського відділення громадського об'єднання «Земляцтво житомирян» Василь Петрович, редактор Всеукраїнського журналу «Педагогіка толерантності» А.Я. Береговий, редактор газети «Коростень Вечірній» Віктор Васильчук, люди, які всіляко допомагають гарній справі: Володимир Лукашенко і Валерій Фещенко, голова Екологічної ліги України Т. Тимочко. Вона подарувала дендропарку колекцію тюльпанів і нарцисів, а також тритомну Екологічну енциклопедію. Співробітники Національного університету біоресурсів в.о. зав/ кафедри Ландшафтної архітектури і садово-паркового будівництва І.О. Сидоренко та доцент цієї кафедри А.І. Кушнір від імені

ректора проф. С.М. Ніколаєнка подарували саджанець 700-річного Запорізького дуба (сертифікат підтвердження, що цей 6-річний саджанець є нащадком пам'ятки історії та природи «700-річний Запорізький дуб» наведений у додатках).

Після урочистих промов гостей учасники свята мали можливість поспілкуватися з Анатолієм Івановичем та Марією Іванівною, переглянути виставку творчого доробку доктора Потопальського, продегустувати трав'яні чаї, каші та хліб із однієї з авторських розробок – кавбуза «Здоров'яга». Усі разом гості висадили Ювілейну алею з цінних дерев та кущів.

Журналісти висвітлили інформацію про святкування в журналах, газетах та інтернеті (див. перелік публікацій про дендропарк). В інтернеті можна побачити і відео про цю знаменну подію:

<https://www.youtube.com/watch?v=yzXQOaD6knU> та
www.youtube.com/watch?v=qKiO0L3WivE

Наводимо текст редакторської статті журналу «Педагогіка толерантності» про це святкування.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕНДРОПАРК УКРАЇНИ ІМЕНІ АНАТОЛІЯ ІВАНОВИЧА ПОТОПАЛЬСЬКОГО

Сьогодні він ще не має такої назви, хоча давно заслужив її. Сьогодні його зовуть просто: Дендропарк А.І. Потопальського. Саме так написано на металевій дошці, встановленій на металевій щоглі при вході до парку, а на добротному гранітному обеліску під нею викарбувано:

«Цей пам'ятник встановлений колишнім головою Ходоківського колгоспу «Світанок», а пізніше – головою Коростенської райдержадміністрації М.М. Трокозом.

На пам'ятнику представлено:

1. На одній стороні – план Дендропарку села Ходаки Коростенського району.

2. На другій стороні – текст: «Дендропарк «Перемога» в с Ходаки площею 38,6 га закладено у 1975 році на землях Ходаківської сільської ради науковцем, кандидатом медичних наук Потопальським Анатолієм Івановичем (25.03.1938 р.н.), вихідцем із села Ходаки. Нині колекція парку налічує понад 350 видів цінних декоративних, лікарських, медоносних і технічних рослин світової фауни, серед них надзвичайно цінні, унікальні за своїми властивостями. Шефство над розбудовою парку взяли Клуб земляків Коростенищини, районна та місцева влада, ряд навчальних і наукових закладів столиці України. 2003 рік».

18 жовтня 2014 року в Дендропарку відбулись урочисті події, присвячені його 35-річчю. В них взяли участь головний «винуватець» події А.І. Потопальський, його родичі, співробітники його наукової лабораторії в Інституті молекулярної біології і генетики НАН України, ентузіасти Інституту оздоровлення і відродження народів України та Благодійного фонду «Небодарний цілитель», «Земляцтва Житомирян» у м. Києві, керівники Коростенської міської ради і адміністрації, Ходаківської сільради, керівники, співробітники, учні Київського вищого професійного училища зв'язку - давнього шефа парку, митці, журналісти.

*Народу зібралось чимало і всі – палкі шанувальники і парку, і всієї видатної діяльності Ходаківського чародія. Гостей гостинно, радушно зустрічала хазяйка Дендропарку, старша сестра Потопальського **Марія Іванівна**. Всі ці 35 років вона самовіддано доглядає, охороняє парк, вже 19 років*

проживає в ньому – у колись добротному дерев'яному будинку, якому вже біля 100 років. Його стіни добряче проточили шершні, в окремих місцях – наскрізь, а покрівля протікала, поки Училище зв'язку не полагодило її. Хоча взимку в ньому топиться майже цілодобово, температура вище 16-18° не підіймається, а якщо хоч годину не топити, то все замерзає, вода в відрі вкривається льодом. І за таких умов як не вмовляють Марію Іванівну, якій вже 86 років, ходити опираючись на дві палиці, переїхати в нормальну квартиру з усіма зручностями, що їй чекає, вона вперто відмовляється:

– **Поки я тут серед рідної природи і парку, то й живу, а як покину їх, то помру...**

Вона сповнена енергії, має добру пам'ять, ясний розум. 40 років викладала в школі українську мову і літературу. Багато читає, у тому числі і наші журнали, чекає поки вийде наступний номер.

День видався несподівано холодним, проти минулого температура впала на 10°. Небо затягнули важкі хмари, сонце крізь них не пробивається. Багато хто з гостей, одягнених демісезонно, в літнє взуття, добряче змерзли, особливо в ноги. Тож всі жваво рухались парком, любувались його осінньою красою. Самі замерзлі набивались до хати хазяйки, щоб зігрітись, але й там було не на багато тепліше, ніж на вулиці, бо не топилось. Дехто грів ноги біля вогнищ, на яких варились картопля в олії, м'ясні бульйони і гарбузові каші для зібрання.

Всі відвідали виставку ліків, лікувальних трав, знаменитого богатиря Кавбуза та виробів з нього і настоїв геніального вченого, відповідної наукової та популярної літератури.

Доречі, 19 жовтня цього року виповнилось 55 років створеному А. І. Потопальським самому ефективному у світі засобу проти раку – **Амітозину**. Також виповнилось 15 років благодійному фонду «Небодарний цілитель».

Потім з великою увагою, інтересом вислухали розповідь Анатолія Івановича про історію створення парку, зібрані в ньому рідкісні породи дерев, кущів, трав, у тому числі - лікувальних. Всього різних пород рослин 375, у тому числі 5, виведених його хазяїном.

Тим часом всі зібрались на просторій галявині і почалась урочиста частина.

Її відкрила і вела **Світлана Миколаївна Петрович**, заступник директора Київського Вищого професійного училища технологій та дизайну одягу, давній опікун Дендропарку.

Першим до слова вона запросила митрополита Овруцько-Коростенської єпархії святійшого **Владика Вісаріона**.

Він охрестив, благословив зібрання та виголосив три молитви. Разом з ним молились всі його учасники, усвідомлюючи справжню святість справи, яку роблять і заради якої зібрались в цей день.

Бурхливими оплесками зустріли головного «винуватця» події А. І. Потопальського. Йому дарували квіти, різні подарунки, ікони.

С.М. Петрович

Владика Віссаріон

І.О. Сидоренко та А.І. Кушнір

Потім виступили голова Коростенської міськради **В. В. Москаленко**, заступник голови районної держадміністрації **К. Д. Склярєвська**, голова Всеукраїнської екологічної ліги **Т.В. Тимочко**. Кандидат біологічних наук, в.о. завідуючого кафедри Ландшафтної архітектури і садово-паркового будівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України **І. О. Сидоренко** та доцент цієї кафедри кандидат біологічних наук **А. І. Кушнір** у своїх виступах дали фахову оцінку Дендропарку та подарували йому кілька саджанців рідкісних рослин, у тому числі паросток 700-літнього дубу Залізняка, їх надіслав ректор університету С. М. Ніколаєнко, давній добрий друг Анатолія Івановича. Це означає, що університет може стати ще одним шефом Дендропарку, який являє собою добру базу для науково-практичної діяльності викладачів і навчання студентів.

К.Д. Склярєвська

В.В. Москаленко

В.С. Петрович та Т.В. Тимочко

Всі виступи пронизувала турбота про стан і долю Дендропарку, про вже зроблене для нього і що ще потрібно зробити.

У цьому відношенні характерним був виступ директора Київського Міжрегіонального Вищого професійного училища зв'язку **В. С. Петровича**, який багато зробив для улюбленого парку, всією душею піклується про нього, детально знає його проблеми. Його виступ справив чимале враження на присутніх. Василь Сергійович опікується не лише Дендропарком, а й багатьма іншими подібними справами. Ось лише один приклад.

Через кілька днів після Ходаків він разом з сином і бійцем 95-ї окремої аеромобільної бригади Мацневим відвезли в зону АТО 2 тони благодійної допомоги – теплі речі, рукавиці, взуття, продукти, медикаменти тощо, зібрані учнями його і дружини училища, Житомирським земляцтвом у м. Києві за участю кількох підприємців. Хто думає, що подібна поїздка в АТО безпечна, дуже помиляється.

Передостаннім виступив наш головред. Він показав наш журнал № 7 за 2008 рік, в якому розповідалось про Дендропарк. А видатним справам на благо народу України і всього людства геніального вченого і громадського діяча журнал присвятив постійну рубрику **«Анатолій Іванович Потопальський»**. Його благословив **Господь** і він свята людина.

На його переконання такі видатні громадські справи, як безкорисна турбота про Дендропарк, як сьогоднішнє свято, то могутній удар по підлоті, жлобству, що пустили глибоке коріння в життя суспільства. І саме такі удари подолають, переможуть духовно-моральну кризу в державі і виведуть її на шлях прискореного розвитку.

У підсумку виступів стало зрозуміло, що у Дендропарку чимало болючих проблем: за 35 років так і не завершено офіційне оформлення відведення земельної ділянки, яку він займає; не закінчена огорожа; негідники рубають на дрова дерева, кущі, у тому числі й рідкісні, лікувальні; немає охорони, садівника, необхідного штатного персоналу – все безкоштовно виконує Марія Іванівна.

Все це означає ніщо інше, як нашу національну ганьбу: маючи таку перлину - Дендропарк, наша державна влада за 35 років, навіть в роки незалежності, не приділила йому найменшої уваги, не виділила жодної копійчини, а можливо, й не знає про його існування. Цю ганьбу можна подолати лише наданням Дендропарку загальнодержавного статусу. Лише тоді держава змушена буде забезпечити йому постійне фінансування, виділити потрібні штати, турбуватись про нього.

Десь в середині урочистої частини сталось справжнє диво: хмари на небі почали розходитись, зникати, воно очистилось, стало голубим і засіяло сонечко, потеплішало. Здавалось, природа відгукнулася на турботу людей щодо неї.

На сонці яскраво засіяли артистичні шати співачки **Інни Андріяш** та її доньки **Софійки**. Їхній чудовий спів став справжньою прикрасою свята. А Софійка ще й вірші гарно прочитала. В тому, що їх спів був таким захоплюючим, немає нічого дивного. Адже пані Інна – професійна оперна та концертно-камерна співачка, регент церковного хору, керує вокальною школою академічного співу «**Соло співучого серця**», пише та виконує власні пісні.

Я.А. Береговий

Інна Андріяш з дочкою Софійкою

Сестра Людмила Степанівна

На завершення свята Анатолію Івановичу піднесли два велетні-красені караваї. Він поцілував їх, а Владика Віссаріон освятив і відламав перший шматочок. За ним це зробили всі і кожен при цьому отримав ще й маленьку іконку.

Місцеві повари під орудою молодшої сестри Анатолія Івановича **Людмили Степанівни**, яка й сама ставала завзятою повариною (за професією вона медик, керує аптекою у Коростенській залізничній лікарні, досліджує лікувальні трави), накрили «столи дубові» смачними стравами.

Одне слово, чудове видалось свято, добре запам'ятається його учасникам. А Корсунські телевізійники зняли відеофільм про нього, вже показали його на місцевому телебаченні та розмістили в Інтернеті. Тепер його побачать всі бажуючі як в Україні, так і за її межами.

Редакція

Не минають дендропарк своєю увагою і інші місцеві і київські журналісти. З їхніми матеріалами може ознайомитись кожен:

1. Світлана Бороніна «Ходаківський триптих» // газета «Древлянський край» -№72 -2001
2. Світлана Бороніна «Прийняли важливе рішення» // газета «Древлянський край» -№58 (12879) 17 липня 2004
3. Оксана Климчик «Хатинка в райському куточку» // газета «Древлянський край» 15 вересня 2004
4. Оксана Добривечір «Ходаківська осінь» // газета «Коростень вечірній» 13 листопада 2004
5. Оксана Ткачук Унікальний на всю Україну // газета «Древлянський край» –№103 (13130) 22 грудня 2004
6. Світлана Бороніна Свідок давніх подій // газета «Коростень вечірній» –№69(712) 31 грудня 2004
7. Литовченко М.С., Трокоз М.М., Сарнавський О.С., Струпинська Н.М., Дідківська Л.С., Потопальська М.І., Потопальська О.Л., Дідківський М.І., Ходаківський Ю.В. Дендропарк «Перемога» - оздоровчий фітотерапевтичний комплекс і перлина Полісся // Матеріали міжнародного науково-практичного форуму «Основи молекулярно-генетичного оздоровлення людини і довкілля», Київ 31 травня-1 червня. –С.111-113.
8. Лілія Бех Хранителька дендропарку // газета «Нова доба» 25 квітня 2009 р. –С.5
9. Надати статус національного // газета «Нова доба» №14, 11 квітня 2009
10. Софія Немирська Із сесії районної ради (Пропозиція визнати дендропарк «Перемога» заповідником місцевого значення) // газета «Древлянський край» –№91 16 грудня 2009
11. З. Ружин, Ю. Потопальська, О. Вакуленко «Дарунок неба» –Київ: Х: Майдан –2005, –60с. <http://www.ruzhyn.com.ua/>
12. Євген Колодійчук Ходаківський дендропарк або перлина в незавершеній оправі. В кн.: Де рак лікують –Київ: «ДІЯ» –2010.
13. «Новий науковий напрямок духовного і молекулярно-генетичного оздоровлення людини і довкілля доктора А.І. Потопальського» в книзі: Екологія та природні багатства України. –К: «Український видавничий консорціум», «Українська конфедерація журналістів» –2011. –С.204-205. <http://www.who-is-who.ua>
14. «Потопальський Анатолій Іванович» у книзі: Золотий фонд нації. Національні лідери України –К: «Українська конфедерація журналістів», «Інститут біографічних досліджень», «Український видавничий консорціум», «Національні рейтинги України». –2012. –С.245-247. <http://www.who-is-who.ua>
15. «Берегиня дендропарку доктора А.І. Потопальського (М.І. Потопальська)» у книзі: Золотий фонд нації. Національні лідери України –К: «Українська конфедерація журналістів», «Інститут біографічних досліджень», «Український видавничий консорціум», «Національні рейтинги України». –2014. –С.171 <http://www.who-is-who.ua>
16. «Талант, напружена праця, віра і безмежна любов до рідної землі – рушійні сили митця і громадянина М.С. Ходаківського» у книзі Золотий фонд нації. Національні лідери України –К: «Українська конфедерація журналістів», «Інститут біографічних досліджень», «Український видавничий консорціум», «Національні рейтинги України». –2012. –С.372-373. <http://www.who-is-who.ua>
17. «Подружжя Петровичів – два крила птаха мрії» у книзі: Золотий фонд нації. Україна. Європа. Світ. Нова епоха. –К: «Українська конфедерація журналістів» –2015. –С.140. <http://www.who-is-who.ua>
18. «Лукашенко Володимир Васильович» у книзі Золотий фонд нації. Україна. Європа. Світ. Нова епоха. –К: «Українська конфедерація журналістів» –2015. –С.148. <http://www.who-is-who.ua>
19. Сайт міста Житомира: «У Коростенському районі висадили ювілейну алею цінних дерев та кущів», 20.10.2014 <http://www.0412.ua/news/645945>

20. Віктор Васильчук «Дендропарку «Перемога» – 35 років» // газета «Коростень вечірній» 24 жовтня 2014
21. «Національний дендропарк України імені Анатолія Івановича Потопальського» // журнал «Педагогіка толерантності» -№3-4. -2014. –С. 132-143.
22. Віктор Васильчук «Дендропарку «Перемога» – 35 років» // журнал «Педагогіка толерантності» –№3-4. –2014. –С. 129-131
23. «Дендропарк на честь Перемоги» // Журнал «Слово жінки» –№6. –2014. –С.8.
24. «Родинна справа Потопальських» // Журнал «Слово жінки» –№3. –2015. –С.24-29.

2014 рік – ювілейний як для самого дендропарку, якому виповнюється 35 років, так і всього регіону, бо у цьому році минає 70 років з часу визволення Житомирщини від німецько-фашистської окупації.

Наша громада звертається до керівників району, м. Коростеня та с. Ходаки: Коростенському Міському Голові В.В. Москаленку, Голові Коростенської райдержадміністрації, Голові Коростенської районної Ради народних депутатів, Сільському голові с. Ходаки Коростенського р-ну Житомирської обл.

Шановні керівники одного з прекрасних районів Древланського краю!

Впродовж кількох років «Українська конфедерація журналістів», «Інститут біографічних досліджень» знайомить читачів з авторитетними особистостями і установами різних сфер діяльності в Україні.

Вперше за 7 цих випусків у вказане престижне видання було включено троє Ваших земляків, що закінчили Ходаківську семирічну школу: видатний вчений, лікар, громадський діяч і почесний громадянин м. Коростеня Потопальський Анатолій Іванович, його сестра Потопальська Марія Іванівна, багаторічна праця якої на шкільній ниві продовжується на не менш важливій ділянці охорони і збагачення флори дендропарку «Перемога» у статусі добровільної берегині, а також колишній директор Національного музею народної архітектури і побуту України, а нині помічник ректора Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури Ходаківський Микола Степанович. Всі вони вчилися у реквізованій більшовиками хатині так званого куркуля, яка на щастя, збереглась дотепер.

Громадськість ініціювала створення на базі садиби Марії Іванівни і дендропарку «Перемога» музею-садиби родини Потопальських і дендропарку.

Вважаємо за доцільне врахувати цей унікальний збіг обставин і допомогти встановити на вказаному приміщенні колишньої школи меморіальної пам'ятної дошки і сприяти організації музею-садиби родини Потопальських.

Ваша увага буде достойно оцінена земляками і матиме велике патріотично-виховне значення.

З метою поповнення колекції дендропарку новими рослинами бажано ентузіастам-однодумцям надсилати насіння і взірці цінних рослин на адресу: 11540 с. Ходаки Житомирської обл., Потопальській Марії Іванівні, берегині дендропарку.

Матеріальну допомогу можна перерахувати на рахунок благодійного фонду «Небодарний цілитель» з поміткою «Дендропарк»:

**Р/р фонду 26006012818021 в Укресімбанку м. Києва
МФО 322313 Код 21688650**

Імена ентузіастів і благодійників будуть викарбувані на пам'ятній гранітній плиті, яка буде встановлена поряд з пам'ятним знаком про його заснування. Подаровані дендропарку рідкісні рослини матимуть охоронну іменну табличку.

Про дивовижні рослини, вирощені у дендропарку, читачі можуть ознайомитись в книгах: А.І. Потопальський, Л.Н. Юркевич «Третьому тисячоліттю – нові рослини для здоров'я, добробуту, краси і довголіття»; А.И. Потопальський «Препараты чистотела в биологии и медицине»; Потопальский А.И., Петличная Л.И., Ивасивка С.В. «Барбарис и его препараты в биологии и медицине»; Потопальський А.І., Юркевич Л.Н., Воробйова І.І. «Ходить кавбуз по городу» і «Кавбуз – найбільша у світі цілюща ягода» та численних газетних і журнальних статтях (див. сайт А.І. Потопальського <http://www.potopalsky.kiev.ua/ua/popular.html>).

Тож об'єднаємо наші зусилля у цих благодійних заходах! Завітайте до цілющої краси дендропарку і джерела наснаги.

Громадська Рада допомоги дендропарку «Перемога»

Відео про 35-річчя дендропарку:

<https://www.youtube.com/watch?v=yzXQOaD6knU>
www.youtube.com/watch?v=qKiO0L3WivE

УПОРЯДНИКИ:

Текст: А.І. Потопальського і передрук Є.С.Колодійчука, редакції журналу «ПЕДАГОГІКА ТОЛЕРАНТНОСТІ»

Фото: М.С. Литовченко, О.І. Василенко, І.М. Гренадерова

Дизайн: І.І. Воробйова, О.І. Василенко, І.М. Гренадерова

Для майбутніх однодумців

Лист до журналу «Педагогіка толерантності» колишніх хворих А.І. Потопальського
(надруковано: «Педагогіка толерантності» №2 (52) -2010. –С. 142-143)

Редактору журналу
«Педагогіка толерантності»

Від імені колишніх хворих важкими недугами, які вилікувались завдяки системі молекулярно-генетичного і духовного оздоровлення доктора **А.І. Потопальського**, найщиріше дякуємо шанованому численними читачами Вашому журналу за постійну боротьбу із силами зла у всіх його проявах і на усіх рівнях.

Великий резонанс у суспільстві викликали публікації в Вашому журналі про життєвий і науковий шлях видатного вченого А.І. Потопальського – автора новітніх ліків і біотехнологій, численних нових сортів рослин, Заслуженого винахідника України, професора Європейської академії проблем людини, директора Інституту оздоровлення і відродження народів України і благодійного фонду **«Небодарний цілитель»**, кандидата медичних наук, номінанта Нобелівської премії 2004 р. Організовані Вашим часописом та Громадською Радою освітян і науковців України 5 лютого 2009 р. авторитетні Слухання досягнень наукового напрямку, розробленого А.І. Потопальським, ґрунтовно відображені у його № 1-2 за 2009 рік. У ньому також надруковані спогади колишнього старшого інспектора МОЗ України, кандидата медичних наук **С.М. Гаврилюка**, який показав невмирущу силу протидії старої і теперішньої бюрократії, та стаття відомого журналіста, письменника **Євгена Колодійчука**, який з душевним болем пише про нелегку долю ще однієї перспективної пропозиції А.І. Потопальського – **«Чай для онкопрофілактики і загального оздоровлення»**. Йдеться про запропонований вченим комплекс з десяти оздоровчо-профілактичних фіточаїв, які виготовляє Житомирський завод «Ліктрави», і їх тернистий п'ятирічний шлях до споживача, хоча їх могла реалізувати кожна аптека.

На жаль, промивисте рішення Слухань про термінову необхідність для реалізації цих відкриттів – створення **Українського Національного центру духовного і молекулярно-генетичного оздоровлення людини і довкілля**, надіслане тодішнім керівникам держави, залишилось без уваги. Пропонуємо звернутись з цією пропозицією до нової влади, журналу ввести постійну рубрику **«Борітеся – поборете»** з публікацією відгуків і пропозицій читачів на цю тему. Якщо не хочуть рятувати свій народ від неминучого вимирання державні мужі, то це має зробити сам народ за принципом: **«Здоров'я трудящих – справа рук самих трудящих»**. Будемо повсюди організовувати силами ентузіастів оздоровчо-освітні осередки Братської оздоровчої громади України (БОГУ) **«Радість»**, Інституту оздоровлення і відродження народів України та благодійного фонду **«Небодарний цілитель»**.

А фінансову підтримку забезпечимо добродійними внесками, які будемо перераховувати на рахунок благодійного фонду:

Благодійний фонд А. Потопальського “Небодарний цілитель”

р/р № 2 6 0 0 6 0 1 2 8 1 8 0 2 1 в Укресімбанку м. Києва МФО 3 2 2 3 1 3

код ЗКПО 2 1 6 8 8 6 5 0

Започаткувавши таку Всеукраїнську толоку, звернемося за допомогою і до нашої діаспори у всіх регіонах світу. Просимо Вас повідомити в журналі про цю акцію.

Учасники громадських Слухань 05.02.2009 р., колишні пацієнти А.І. Потопальського

ГОРОВЕНКО Н.О.
УРМАНЧЕВА Л.О.

ПРОЕКТ НАКАЗУ № ____

«__» _____ 2012 р.

м. Київ

Про створення громадського
оздоровчо-освітнього підрозділу

1. Враховуючи великий об'єм проведеної оздоровчо-освітньої роботи і перспективи її розширення у майбутньому в плані нашої статутної діяльності створити **громадський оздоровчо-освітній центр ІОВНУ, благодійного фонду «Небодарний цілитель» та Братської оздоровчої громади України – БОГУ «Радість» (адреса)**
2. Просити (*прізвище, ім.'я, по батькові*) очолити його.
3. Вважати усіх однодумців позаштатними співробітниками наших закладів.
4. Головні завдання діяльності центру:
 - робота по ознайомленню спеціалістів і населення регіону із створеним А.І. Потопальським новим науково-практичним напрямком молекулярно-генетичного і духовного оздоровлення людини і довкілля;
 - духовне оздоровлення однодумців і готових до цього людей;
 - поширення нових лікарських, сільськогосподарських і декоративних рослин і їх використання для оздоровлення;
 - виступи в пресі, на телебаченні і радіо;
 - активізація аматорських оздоровчих гуртків у школах і у трудових колективах;
 - організація проведення регулярних осередкових місцевих і загальнодержавних нарад і конференцій із вказаних напрямків роботи, обмін досвідом і публікація відповідних матеріалів у пресі, при виступах по радіо і телебаченню.

Однодумці громади намагаються активно боротись із такими диявольськими звичками як лихослів'я («класичне» і «окультурене»), тютюнопаління, вживання наркотиків, зловживання алкоголем, егоцентризмом та ін., пропагують вивчення і шанування своєї малої і великої Батьківщини, створення генеалогічного дерева роду, церковне поминання батьків і предків.

Директор інституту і фонду

А.І. Потопальський

СЕРТИФІКАТ

підтверджує, що цей 6-річний саджанець
дуба звичайного (*Quercus robur* L.)
є нащадком пам'ятки історії та природи
«700-річний Запорізький дуб»

Ректор НУБЕУ України,
професор

Ніколаєнко С.М.

Голова
Правління Асоціації
«Дерева - наші друзі»

Кушнір А.І.

м. Київ

17 жовтня 2014 р.

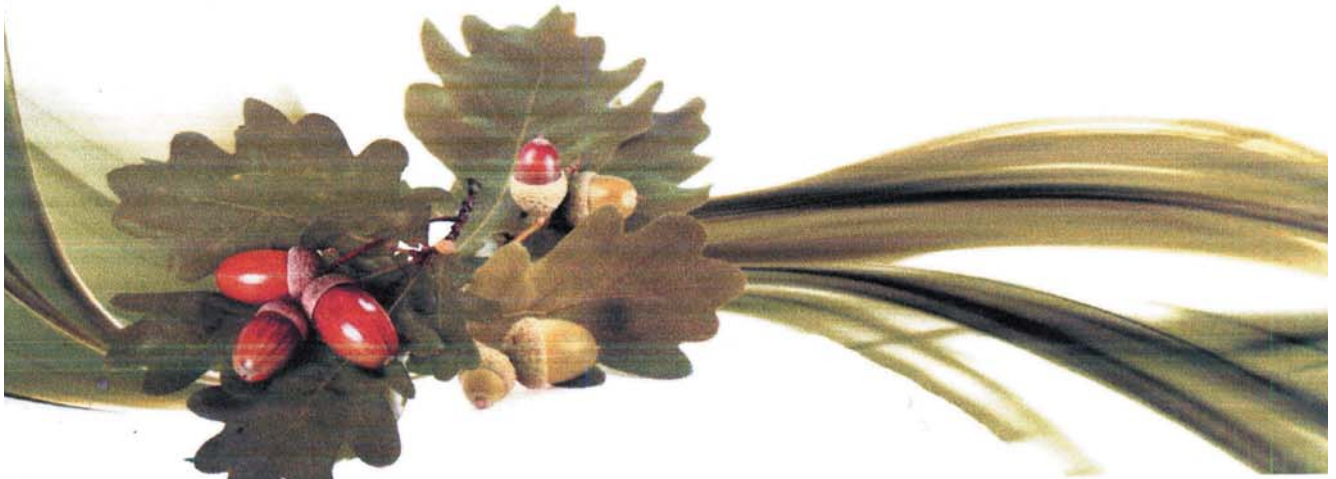
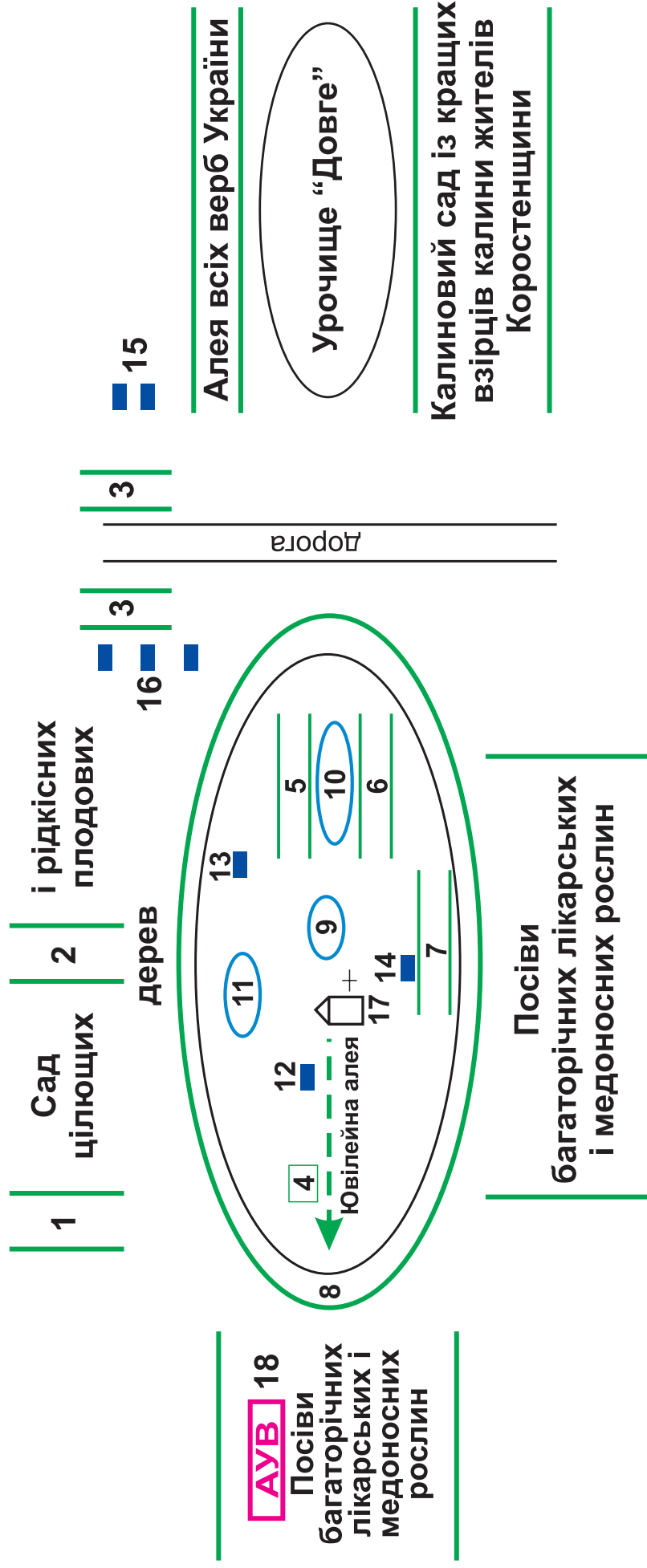

Схема дендропарку “Перемога”

с. Ходаки, Коростенського району Житомирської обл.

- 1 – Алея мудрості славетних земляків;
- 2 – Алея здійснення мрій молоді;
- 3 – Алея акацій;
- 4 – Посадки цілющих кущів і ліан;
- 5 – Алея лавровишні;
- 6 – Горобинова алея;
- 7 – Липова алея;
- 8 – Кільцева алея “Вічність буття”
- 9, 10 – Штучні водойми;
- 11 – Природна водойма;
- 12 – Хата В.П.;
- 13 – Хата Н.М.;

- 14 – Хата М.І.;
- 15 – Хати газовиків;
- 16 – Хати;
- 17 – Каплиця і хрест на насипу (проект) ;
- 18 – АУВ – Академія Українського відродження (проект)

*Коростенська міська рада
Коростенська райдержадміністрація
Міжнародна громадська організація «Земляцтво житомирян»
у м. Києві
Інститут оздоровлення і відродження народів України
Благодійний фонд «Небодарний цілитель»*

*Маємо честь запросити Вас на урочистості з нагоди 35-річного ювілею Дендропарку «Перемога», заснованого заслуженим винахідником України Анатолієм Івановичем Потопальським в селі Ходаки Коростенського району Житомирської області
Захід відбудеться 18 жовтня о 12. 00 у дендропарку*

У програмі:

1. Урочисте відкриття
2. Виставка творчого, наукового доробку видатного винахідника, Почесного громадянина м. Коростень Анатолія Потопальського
3. Висадження Ювілейної алеї цінних дерев, кущів
4. Дегустація трав'яних чаїв, каші із кавбуза «Здоров'яга»

**ДЕНДРОПАРКУ “ПЕРЕМОГА”
доктора А.І. Потопальського
35 років**

